

Опитування про системні ризики фінансового сектору

листопад 2025 року

Результати опитування¹ у листопаді 2025 року показали певне погіршення оцінок поточного стану та стійкості фінансового сектору до значних викликів. У цілому респонденти і надалі вважали стан сектору добрим або дуже добрим. Однак зросла частка тих, хто очікує його погіршення в найближчі шість місяців. Стійкість фінансового сектору до значних негативних подій переважно оцінюється як середня або висока, однак вперше із 2022 року з'явилися респонденти, які вважають її дуже низькою. Фінансові установи не змінили своєї оцінки загального рівня ризику в секторі як помірно високого. Водночас схильність до ризику в середньому дещо зросла через відповіді чверті респондентів. Війна з росією й надалі залишається головним джерелом системних ризиків. На друге місце серед загроз вийшов ризик загального рівня корупції. До п'ятірки найбільших ризиків увійшли діяльність правоохоронних органів і судової системи, якість людського капіталу, шахрайство та кібернетичні загрози. Послабилися позиції ризиків інфляції та захисту прав кредиторів та інвесторів.

За пів року дещо погіршилася оцінка поточного стану сектору керівниками найбільших банків та небанківських фінансових установ України. Баланс відповідей² знизився на 5 в. п. до 21%, що відповідає рівню цього показника в 2024 році. Половина опитаних уважала стан фінансового сектору задовільним. Водночас у листопаді частка керівників найбільших фінансових установ, які оцінили поточний стан сектору як добрий або дуже добрий, була дещо меншою, ніж у травні.

Більшість керівників фінансових установ зазначили, що стан фінансового сектору за останніх шість місяців не змінився. Більше половини опитаних не очікують зміни стану сектору й у наступні шість місяців. Однак удвічі зросла частка тих, хто очікує погіршення стану фінансового сектору: з 15% у травні до 32% у листопаді.

Респонденти не змінили середньої оцінки загального рівня ризику в фінансовому секторі – він помірно високий. Половина фінансових установ вважали загальний рівень ризику в секторі в цілому середнім, а ще 35% респондентів – високим. Водночас дещо зменшилася питома вага тих, хто вважав рівень ризику низьким.

3 листопада 2022 року переважна частка учасників опитування оцінює стійкість фінансового сектору до значних негативних подій як середню чи високу. У поточному опитуванні вперше із 2022 року з'явилися респонденти, які заявили про дуже низьку стійкість

фінансового сектору до значних несприятливих подій. Водночас на протипагу минулому опитуванню ніхто не вважав стійкість сектору дуже високою.

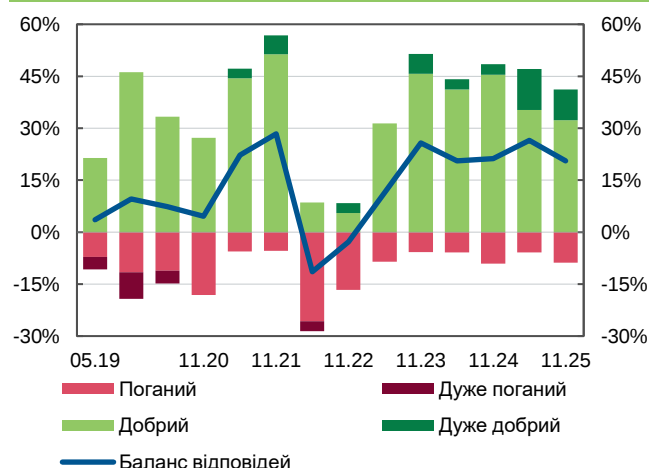
Війна з росією і далі залишається основним джерелом системних ризиків у фінансовому секторі. Ризик загального рівня корупції помітно підвищився в рейтингу ризиків за останні шість місяців (+4 позиції порівняно з травнем) та посів друге місце серед найбільших загроз. До трійки основних ризиків потрапив фактор діяльності правоохоронних органів і судової системи (+1 позиція). Також закріпилися в п'ятірці загроз ризику якості людського капіталу у фінансовому секторі (-1 позиція) й шахрайства та кібернетичних загроз (-3 позиції). На думку респондентів, найбільше знизилася роль ризиків поточної та очікуваної інфляції та дещо помірніше – ризиків захисту прав кредиторів та інвесторів. Хоча більше керівників фінансових установ зазначали про ризики державної економічної політики, втім вони навіть не потрапили до чільної десятки найбільших джерел ризику. Ризики банкрутств, цін на нерухомість та доступу до фондування, за оцінками респондентів, опинилися в кінці переліку за вагомістю.

Схильність фінансових установ до ризику за останні шість місяців дещо підвищилася. Про це повідомила чверть опитаних. Більше 60% респондентів заявили про незмінність ризик-апетиту. На думку лише 12% опитаних, схильність до ризику зменшилася.

¹ Інформацію про опитування наведено на стор. 5.

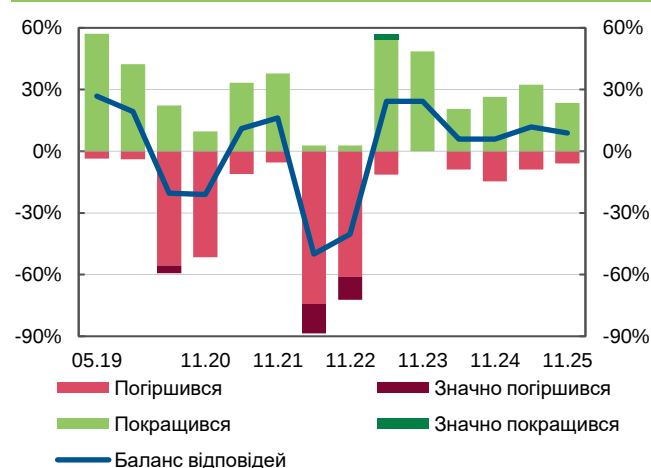
² Тут і далі баланси відповідей – це агреговані показники, розраховані як сума кількостей кожної відповіді на поставлене запитання, зважених на вагові коефіцієнти від -1 до +1, а саме: +1 – для “значно поліпшився”, +0.5 – для “поліпшився”, 0 – для “не змінився”, -0.5 – для “погіршився” і -1 – для “значно погіршився”. Баланс відповідей може набувати значень у діапазоні $\pm 100\%$. Позитивний баланс відповідей свідчить про те, що в цілому респонденти вважають, що показник поліпшився або ризик знизився.

Графік 1. Поточна оцінка стану фінансового сектору України

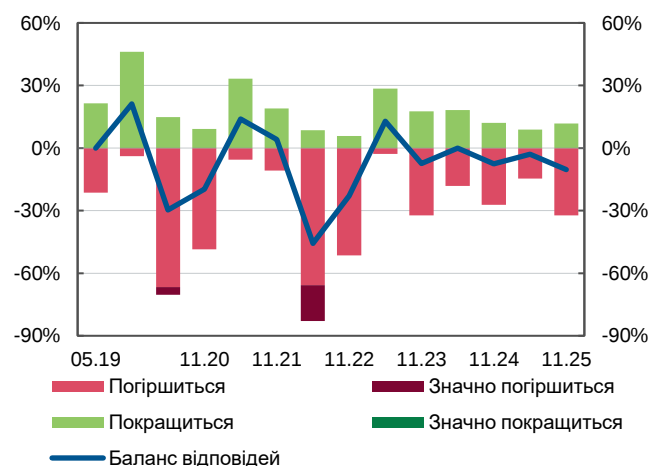

На графіках сума відповідей респондентів може не дорівнювати 100% через варіант відповіді "не змінився" чи "середній", який не відображено на графіку та який не впливає на баланс відповідей.

Графік 2. Оцінка зміни стану фінансового сектору України за останні шість місяців

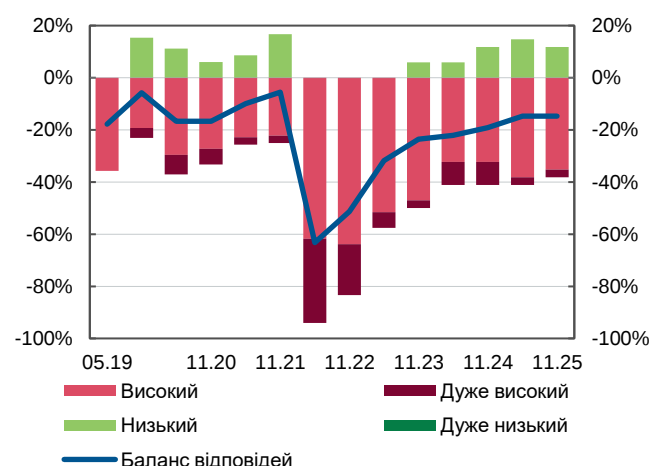

Графік 3. Очікування зміни стану фінансового сектору впродовж наступних шести місяців

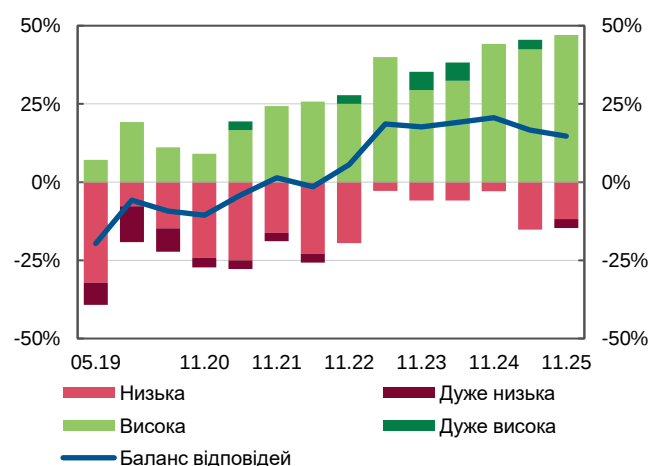

На графіках сума відповідей респондентів може не дорівнювати 100% через варіант відповіді "не змінився" чи "середній", який не відображено на графіку та який не впливає на баланс відповідей.

Графік 4. Оцінка загального рівня ризику в фінансовому секторі України

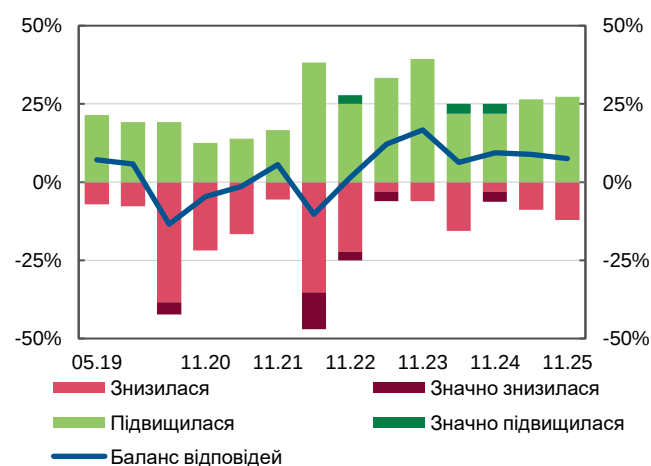

Графік 5. Оцінка стійкості фінансового сектору України до значних негативних подій

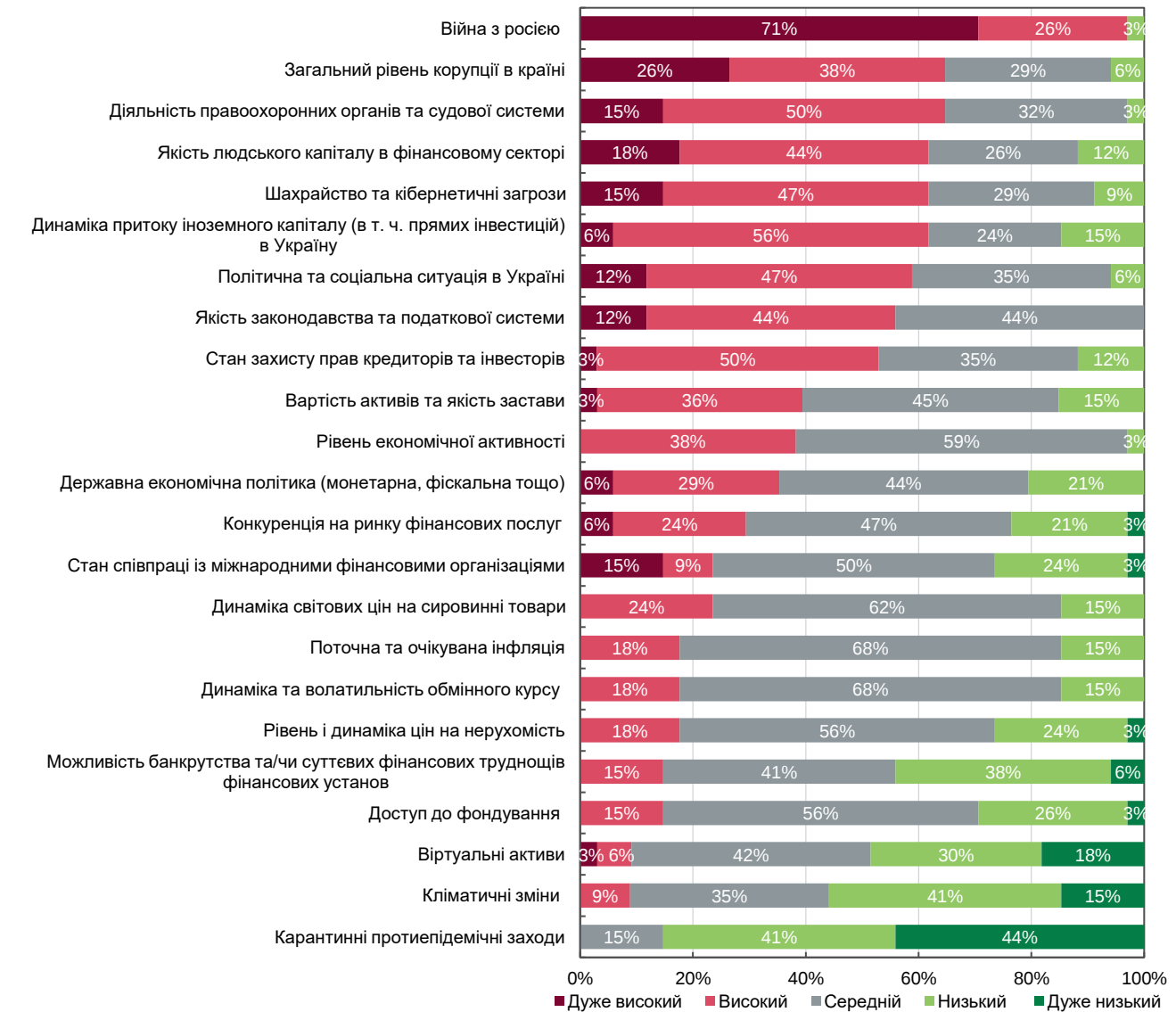

На графіках сума відповідей респондентів може не дорівнювати 100% через варіант відповіді "не змінився" чи "середній", який не відображено на графіку та який не впливає на баланс відповідей.

Графік 6. Оцінка зміни схильності до ризику установи респондента за останні шість місяців

Графік 7. Рівень ризику в фінансовому секторі за окремими факторами* в листопаді 2025 року

* Фактори на графіку впорядковані за сумарною часткою відповідей “дуже високий” та “високий”.

Таблиця. Ранги факторів ризику (за сумарною часткою відповідей “дуже високий” та “високий”)

Фактор ризику	Ранг, 11.25	Ранг, 05.25	Зміна, +/-
Війна з росією	1	1	0
Загальний рівень корупції в країні	2	6	+4
Діяльність правоохоронних органів та судової системи	3	4	+1
Якість людського капіталу в фінансовому секторі	4	3	-1
Шахрайство та кібернетичні загрози	5	2	-3
Динаміка притоку іноземного капіталу (в т. ч. прямих інвестицій) в Україну	6	5	-1
Політична та соціальна ситуація в Україні	7	8	+1
Якість законодавства та податкової системи	8	9	+1
Стан захисту прав кредиторів та інвесторів	9	7	-2
Вартість активів та якість застави	10	12	+2
Рівень економічної активності	11	10	-1
Державна економічна політика (монетарна, фінансова тощо)	12	17	+5
Конкуренція на ринку фінансових послуг	13	15	+2
Стан співпраці із міжнародними фінансовими організаціями	14	13	-1
Динаміка світових цін на сировинні товари	15	14	-1
Поточна та очікувана інфляція	16	10	-6
Динаміка та волатильність обмінного курсу	16	16	0
Рівень і динаміка цін на нерухомість	18	20	+2
Можливість банкрутства та/чи суттєвих фінансових труднощів фінансових установ	19	18	-1
Доступ до фондування	20	19	-1
Віртуальні активи	21	22	+1
Кліматичні зміни	22	21	-1
Карантинні протиепідемічні заходи	23	23	0

Додаток. Результати опитування

Баланс відповідей	2020		2021		2022		2023		2024		2025	
	05'	11'	05'	11'	05'	11'	05'	11'	05'	11'	05'	11'
1. Як Ви оцінюєте стан фінансового сектору України на сьогодні?	7%	5%	22%	28%	-11%	-3%	11%	26%	21%	21%	26%	21%
2. Як, на Вашу думку, змінився стан фінансового сектору країни за останні шість місяців?	-20%	-21%	11%	16%	-50%	-40%	24%	24%	6%	6%	12%	9%
3. Як, на Вашу думку, зміниться стан фінансового сектору України упродовж наступних шести місяців?	-30%	-20%	14%	4%	-46%	-23%	13%	-7%	0%	-8%	-3%	-10%
4. Як Ви оцінюєте загальний рівень ризику у фінансовому секторі України?	-17%	-17%	-10%	-6%	-63%	-51%	-32%	-24%	-22%	-19%	-15%	-15%
5. Як Ви оцінюєте стійкість фінансового сектору України до значних негативних подій?	-9%	-11%	-4%	1%	-1%	6%	19%	18%	19%	21%	17%	15%
6. Оцініть, будь ласка, рівень ризику, що існує у фінансовому секторі України через дію наведених факторів												
6.1. Політична та соціальна ситуація в Україні	-35%	-44%	-21%	-24%	-30%	-6%	-11%	-29%	-25%	-29%	-26%	-32%
6.2. Війна з росією	0%	-8%	-24%	-31%	-93%	-89%	-77%	-81%	-85%	-79%	-76%	-82%
Корупція, діяльність правоохоронних органів та судової системи (вилючено з опитування)	-57%	-65%	-51%	-46%	-19%	-35%	-49%	-41%	x	x	x	x
6.3. Загальний рівень корупції в країні	x	x	x	x	x	x	x	x	-32%	-44%	-32%	-43%
6.4. Діяльність правоохоронних органів та судової системи	x	x	x	x	x	x	x	x	-41%	-46%	-40%	-38%
6.5. Якість законодавства та податкової системи	-15%	-17%	-21%	-9%	-11%	-6%	-14%	-25%	-18%	-37%	-28%	-34%
6.6. Стан захисту прав кредиторів та інвесторів	-22%	-26%	-25%	-32%	-21%	-14%	-21%	-10%	-31%	-26%	-31%	-22%
6.7. Рівень економічної активності	-30%	-12%	-7%	8%	-31%	-38%	-24%	-19%	-21%	-16%	-18%	-18%
6.8. Поточна та очікувана інфляція	17%	17%	-3%	-15%	-56%	-49%	-11%	7%	12%	-3%	-16%	-1%
6.9. Державна економічна політика (монетарна, фінансова тощо)	-6%	-5%	3%	8%	-10%	-14%	-14%	-9%	0%	-8%	-5%	-10%
6.10. Динаміка та волатильність обмінного курсу	-6%	-2%	4%	6%	-51%	-41%	-12%	3%	-8%	-5%	-2%	-1%
6.11. Динаміка припливу іноземного капіталу (у т. ч. прямих інвестицій) в Україну	-19%	-12%	-13%	5%	-37%	-22%	-21%	-27%	-45%	-24%	-22%	-26%
6.12. Динаміка світових цін на сировинні товари	-30%	-6%	-6%	-24%	-43%	-19%	-17%	-3%	-5%	-1%	-10%	-4%
6.13. Стан співпраці з міжнародними фінансовими організаціями	-22%	-41%	-29%	-5%	7%	-16%	-6%	-9%	2%	0%	-3%	-4%
6.14. Можливість банкрутства та/чи суттєвих фінансових труднощів фінансових установ	13%	8%	6%	14%	-41%	-30%	1%	14%	15%	15%	15%	18%
6.15. Конкуренція на ринку фінансових послуг	2%	-3%	3%	-5%	6%	10%	0%	-3%	-7%	-7%	-10%	-4%
6.16. Доступ до фондування	6%	21%	19%	14%	-7%	-3%	-3%	10%	2%	5%	9%	9%
6.17. Якість людського капіталу у фінансовому секторі	-4%	9%	-1%	-10%	2%	1%	-7%	-19%	-38%	-41%	-40%	-34%
6.18. Вартість активів та якість застави	-9%	-9%	0%	0%	-47%	-36%	-34%	-16%	-16%	-1%	-18%	-14%
6.19. Рівень і динаміка цін на нерухомість	4%	12%	8%	6%	-17%	-13%	-6%	13%	5%	11%	11%	6%
6.20. Шахрайство та кібернетичні загрози	-33%	-27%	-31%	-35%	-51%	-40%	-41%	-34%	-47%	-34%	-47%	-34%
6.21. Кліматичні зміни	x	x	x	13%	26%	26%	29%	24%	36%	30%	26%	31%
6.22. Карантинні протиепідемічні заходи	x	x	x	-15%	40%	39%	60%	48%	61%	59%	60%	65%
6.23. Віртуальні активи	x	x	x	x	x	x	x	x	26%	32%	32%	27%
7. Як змінилася схильність до ризику Вашої установи за останні шість місяців?	-13%	-5%	-1%	6%	-10%	1%	12%	17%	6%	9%	9%	8%

Інформація про опитування

Національний банк України високо цінує участь фінансових установ у опитуванні в умовах воєнного стану.

У травні 2018 року Національний банк України запровадив опитування про системні ризики фінансового сектору. Двічі на рік топменеджери найбільших банків та небанківських фінансових установ України відповідають на запитання про ризики, що загрожують фінансовому сектору. Центральні банки застосовують такі опитування, щоб відстежувати сприйняття учасниками ринку подібних ризиків і вчасно реагувати на них.

У цьому звіті представлені оцінки респондентів стану фінансового сектору України за минулі шість місяців та очікування на наступні шість місяців. Опитування тривало з 6 до 21 листопада 2025 року. Участь у ньому взяли керівники 22 банків, 10 страховиків та двох інвестиційних компаній. Підсумкові результати не зважувалися на розмір банку / компанії чи їхньої частки на ринку – усі відповіді рівноцінні.

Результати ґрунтуються на відповідях респондентів і можуть не збігатися з оцінкою Національного банку України.

Наступний звіт буде опубліковано в травні 2026 року.